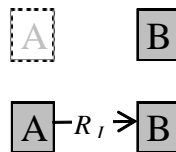

ISTNIENIE (1-23)

1. [ISTNIENIE] Istnienie jest relacją (R_I): dowolna rzecz A istnieje zawsze dla (wobec) jakiejś rzeczy B ($AR_I B$). A istnieje o tyle, o ile jest wpływem (oddziaływaniem) wywieranym na B. A-wpływ uobecnia się w B jako zachodząca w nim zmiana (A-zmiana). A-wpływ na B i A-zmiana w B są dwoma aspektami jednego i tego samego aktu istnienia – nie ma między nimi różnicy w czasie, ani w przestrzeni.

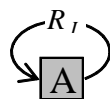
Rys. 1. Zaistnienie rzeczy A w chwili nawiązania relacji z rzeczą B.

2. [ISTNIEJĄCE I ISTNIANE] W relacji „A istnieje dla B” ($AR_I B$), poprzednik (człon A) nazywam *istniejącym* (rzeczą istniejącą), zaś następnik (człon B) – *istnianym* (rzeczą istnianą, czyli rzeczą, dla której istnieje rzecz istniejąca). Istniejące jest racją istnianego, zaś istniane – istniejącego: każde z nich konstytuuje się tylko w relacji z drugim.

3. [JEDNOŚĆ ISTNIENIA I JEGO KONKRETYZACJE] Czysta relacja istnienia, czyli relacja istnienia rozpatrywana w oderwaniu od jej członów, jest jedna. Oznacza to, że niezależnie od tego, między jakimi konkretnymi rzeczami relacja istnienia zachodzi, ma ona tę samą podstawową treść, którą jest wpływ-zmiana. Konkretyzacje relacji istnienia różnią się o tyle, o ile różnią się ich członowie: istniejące i istniane.
4. [ISTNIENIE DLA SIEBIE] Szczególnym przypadkiem istnienia jest relacja, której poprzednik (istniejące) i następnik (istniane) są tą samą rzeczą: „A istnieje dla A” ($AR_I A$). W tej relacji A istnieje dla siebie nie *jako dla innego* – wtedy powrócilibyśmy do relacji „A istnieje dla B”, czyli relacji o różniących się poprzedniku i następniku – lecz istnieje dla siebie *jako dla tego samego*. W relacji „A istnieje dla A”, A jest zarazem poprzednikiem, jak i następnikiem – istniejącym i istnianym. A, istniejąc dla siebie, istnieje dla siebie jako dla istniejącego dla siebie, jako dla istniejącego dla siebie, jako dla istniejącego dla siebie itd. W ten sposób istnienie A dla A zapętlęło się.

Rys. 2. A istnieje dla A

5. [ŁAŃCUCH ISTNIEŃ] Aby A mogło istnieć dla B, samo B też musi istnieć, czyli – będąc istnianym w relacji „A istnieje dla B” – B musi być, w jakiejś relacji istnienia, istniejącym. Jeżeli A byłoby tożsame z B ($A=B$), to w relacji, którą zapisaliśmy jako „A istnieje dla B” mielibyśmy do czynienia z istnieniem pewnej rzeczy (którą ze względu na tożsamość „ $A=B$ ”

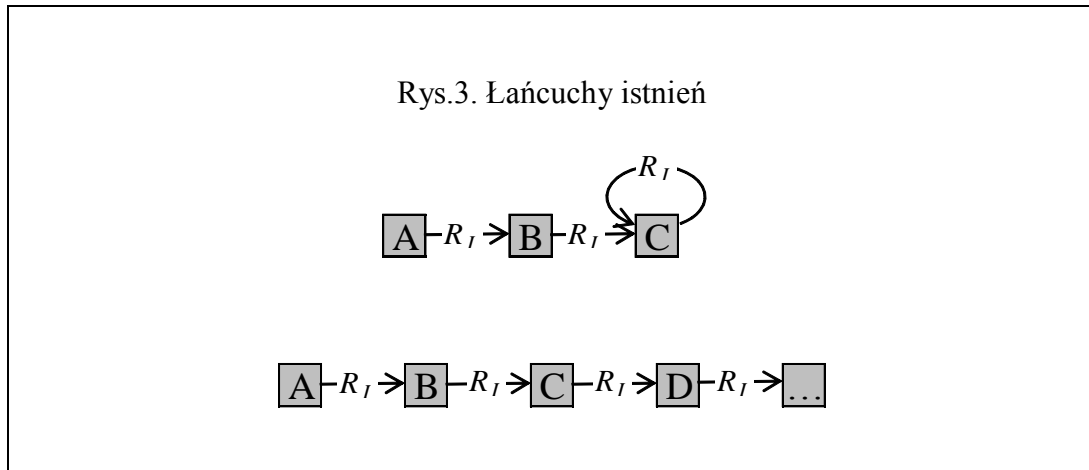
moglibyśmy nazwać zarówno „A”, jak i „B”) dla niej samej. Wspomnianą relację moglibyśmy więc zapisać wtedy zarówno jako „A istnieje dla B”, „B istnieje dla A”, „A istnieje dla A”, jak i „B istnieje dla B”.

Relacja istnienia, której poprzednik jest tożsamy z następnikiem (omówiona w poprzednim ustępie), jest istnieniem samowystarczalnym w tym sensie, że nie wymaga drugiej relacji istnienia, w której następnik pierwszej występowałby jako poprzednik.

Jeżeli w analizowanej relacji „A istnieje dla B” A jest różne od B (a tak przeważnie przyjmujemy, stosując dwa różne symbole „A” i „B”, a nie jeden), to relacja taka nie jest samowystarczalna w omawianym sensie, czyli – aby zachodzić – wymaga innej relacji, w której B występuje jako poprzednik (istniejące). Może to być relacja „B istnieje dla B” (B istnieje dla siebie) lub relacja „B istnieje dla C”, co rozumiemy tu jako „B istnieje dla nie-B” (B istnieje dla innej rzeczy). W pierwszym przypadku, łańcuch istnień (łańcuch relacji istnienia) może obejmować tylko dwie relacje „A istnieje dla B” i „B istnieje dla B”, kończąc się na drugiej z nich, gdyż B, istniejąc dla siebie, nie musi już istnieć dla czegoś innego. W drugim przypadku, relacja „B istnieje dla C” wymaga kolejnej relacji: „C istnieje dla C” lub „C istnieje dla D”, czyli ogólniej, „C istnieje dla nie-C”. Itd.

Łańcuchem istnień jest ciąg par uporządkowanych takich, że:

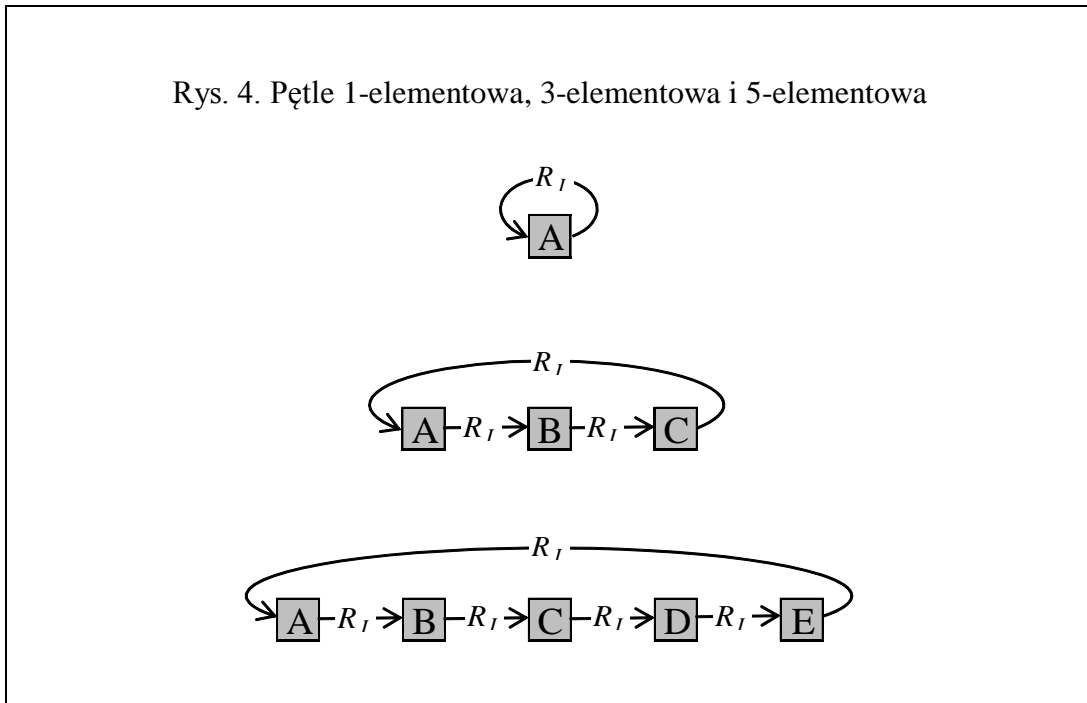
- 1) pierwszy element pary łączy z drugim elementem relacja istnienia (pierwszy element jest istniejącym, a drugi – istnianym);
- 2) drugi element (istniane) danej pary n , gdzie n należy do zbioru $\{1; 2; 3 \text{ itd.}\}$, jest pierwszym elementem (istniejącym) pary $n+1$.

6. [PĘTLE] Pętłami są łańcuchy istnień, w których drugi element (istniane) ostatniej pary łańcucha jest zarazem pierwszym elementem (istniejącym) pierwszej pary.

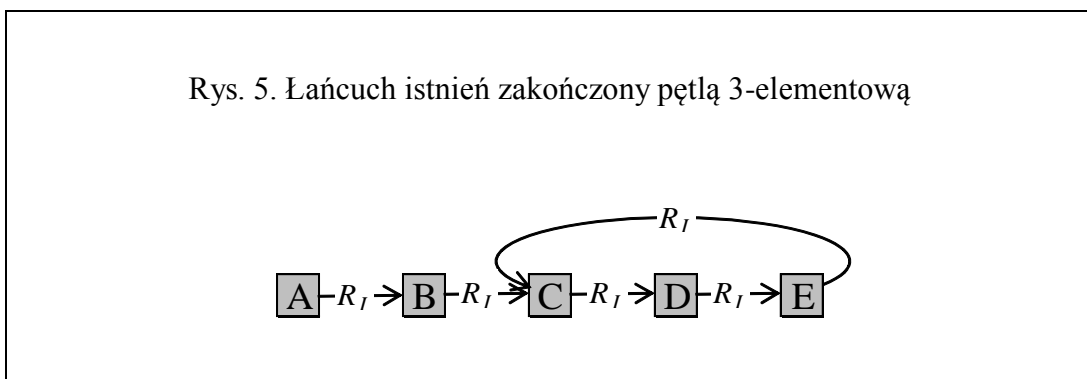
Pętlą 1-elementową jest łańcuch składający się z jednej relacji istnienia $AR_I A$ (występuje w niej element A). Pętlą 2-elementową jest łańcuch składający się z dwóch relacji istnienia $AR_I B$ i $BR_I A$ (elementy: A, B). Pętlą 3-elementową jest łańcuch składający się z trzech relacji istnienia $AR_I B$, $BR_I C$ i $CR_I A$ (elementy: A, B, C). Itd.

Rys. 4. Pętle 1-elementowa, 3-elementowa i 5-elementowa

7. [ŁAŃCUCH ISTNIEŃ ZAKOŃCZONY PĘTLĄ] Pętla może być częścią większego łańcucha istnień, jako jego zakończenie.

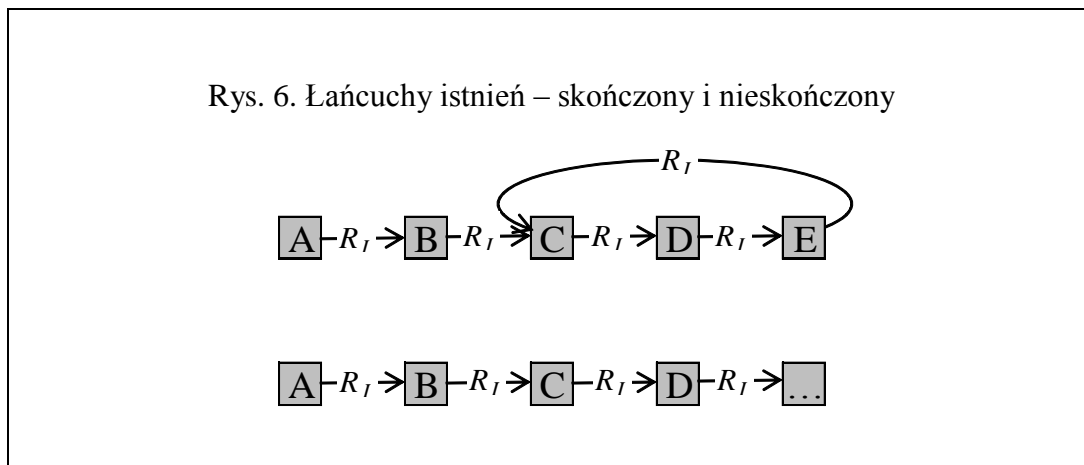
Rys. 5. Łańcuch istnień zakończony pętlą 3-elementową

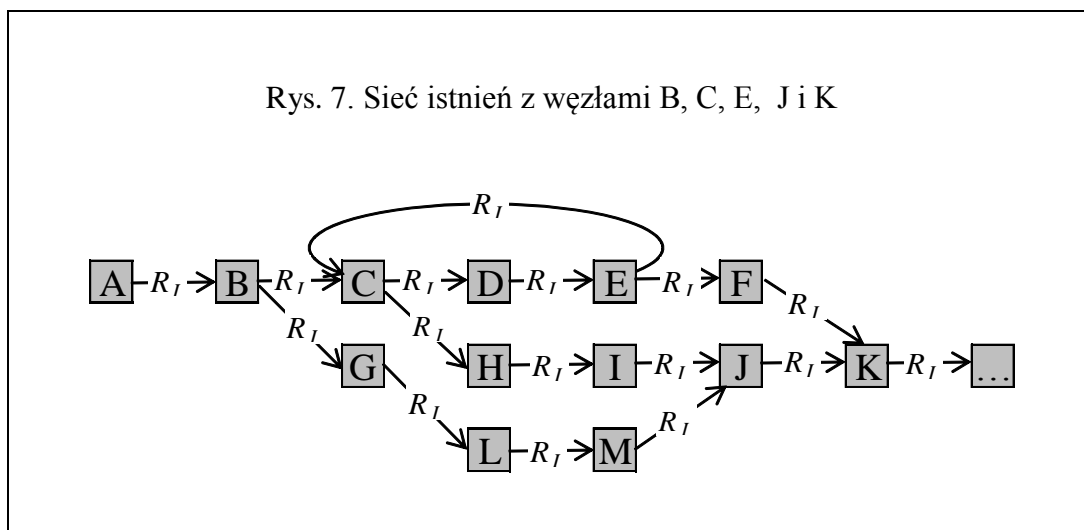
W przypadku przedstawionym na rysunku, pętla $\{CR_I D, DR_I E, ER_I C\}$ jest częścią większego łańcucha $\{AR_I B, BR_I C, CR_I D, DR_I E, ER_I C\}$.

8. [ŁAŃCUCHY ISTNIEŃ – SKOŃCZONY I NIESKOŃCZONY] Skończony łańcuch istnień, czyli łańcuch istnień o skończonej liczbie elementów i – tym samym – skończonej liczbie składających się nań relacji istnienia, jest pętlą

albo jest zakończony pętlą. *A contrario*, nieskończony łańcuch istnień nie jest pętlą, ani nie jest zakończony pętlą.

9. [SIEĆ ISTNIEŃ] Jeżeli pewne X jest poprzednikiem lub następnikiem przynajmniej dwóch relacji istnienia, to łańcuchy istnień zawierające te relacje tworzą sieć, a X jest węzłem tej sieci.

10. [SPOSÓB ISTNIENIA] Sposób istnienia rzeczy A dla rzeczy B jest rodzajem wpływu wywieranego przez A na B i zmiany zachodzącej w B pod wpływem A, czyli rodzajem A-wpływu-zmiany-na/w-B. A może istnieć

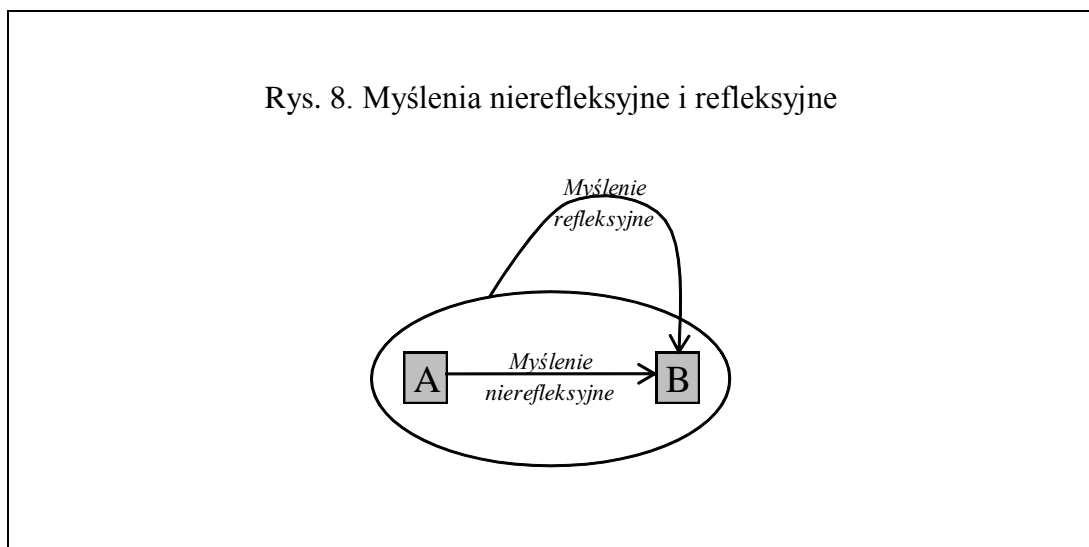
dla B na jeden albo na wiele sposobów. Sposób istnienia A dla B jest zarazem sposobem bycia A-istniejącym i sposobem bycia B-istnianym.

11. [MUTATYWNOŚĆ CZYNNA] Mutatywność (łac. *mutatio* – zmiana) czynna jest zdolnością rzeczy do wywierania wpływu-zmiany, czyli do bycia istniejącą.
12. [MUTATYWNOŚĆ BIERNA] Mutatywność bierna jest zdolnością rzeczy do podlegania wpływowi-zmianie, czyli do bycia istnianą.
13. [MUTATYWNOŚĆ] Z uwagi na to, że w każdej relacji istnienia wpływ i zmiana są aspektami jednego aktu, a nie dwoma odrębnymi aktami, również mutatywność czynna i mutatywność bierna są aspektami jednej mutatywności, charakteryzującej dane istnienie.
14. [ORGANY MUTATYWNOŚCI BIERNEJ] Organami mutatywności biernej są zmysły i umysł, czyli części rzeczy, umożliwiające jej bycie istnianą na różne sposoby, co w konsekwencji umożliwia rzeczy dla niej istniejącej bycie istniejącą (na te sposoby) – a zatem również umożliwia istnienie (relację istnienia) rzeczy istniejącej dla rzeczy istnianej (na wspomniane sposoby).
15. [ZMYSŁY] Do zmysłów zalicza się najczęściej:
  - 1) wzrok – umożliwiający istnienie na sposób widzenia: widziane R_7 widzące,
  - 2) słuch – umożliwiający istnienie na sposób słyszenia: słyszane R_7 słyszające,
  - 3) smak – umożliwiający istnienie na sposób smakowania: smakowane R_7 smakujące,

- 4) węc – umożliwiający istnienie na sposób węczenia:
węcane R_1 węcające,
- 5) dotyk – umożliwiający istnienie na sposób dotykania:
dotykane R_1 dotykające.
16. [UMYSŁ] Umysł jest organem mutatywności biernej – innym niż zmysły – umożliwiającym istnienie na sposób myślenia (myślane R_1 myślące).
17. [SIŁA ISTNIENIA] Siłę istnienia mierzy się jego mutatywnością. Rzecz istnieje tym bardziej (silniej) im wpływ-zmiana, który-którą wywołuje jest większy-większa, co mierzy się:
- 1) liczbą sposobów, na jakie rzecz istnieje;
  - 2) a w ramach danego sposobu istnienia – liczbą osiągniętych jednostek, przyjętych do pomiaru (np. liczbą luksów przy istnieniu na sposób widzenia, czy też liczbą decybeli przy istnieniu na sposób słyszenia).
- 17.1. [PRZYKŁADY] Mówca widoczny na ekranie telewizora istnieje dla mnie słabiej po wyłączeniu dźwięku (wcześniej istniał silniej – gdy go nie tylko widziałem, ale i słyszałem). Cegła upuszczona na stopę istnieje dla mnie (dotykowo) silniej niż wtedy, gdy trzymałem ją w dłoni.
18. [ISTNIENIE RZECZYWISTE (REALNE, *ESSE REALE*)] A istnieje dla B rzeczywiście wtedy, gdy A oddziałuje na B zmysłowo (w zmyśle lub zmysłach B).
19. [ISTNIENIE MYŚLNE (IDEALNE, *ESSE IN INTELLECTU*)] A istnieje dla B myślnie wtedy, gdy A oddziałuje na B umysłowo (w umyśle B).

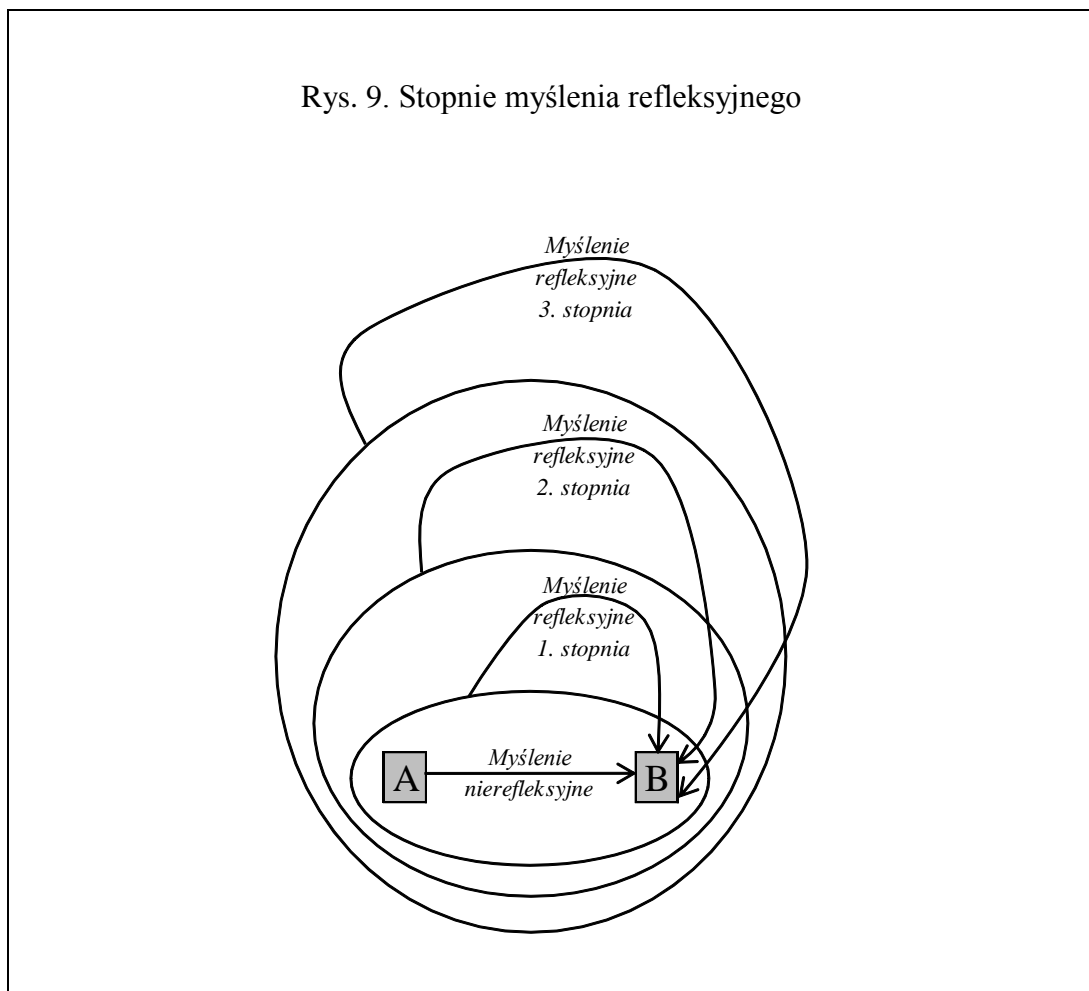

20. [ISTNIENIE MYŚLNE NIEZAPOŚREDNICZONE] Istnienie myślnie niezapośredniczone polega na tym, że B myśli o A, lecz nie jako o A oddziałującym na to B zmysłowo lub umysłowo (czyli nie jako o A istniejącym dla B) – co oznacza, że B myśli o A nierefleksyjnie.
21. [ISTNIENIE MYŚLNE ZAPOŚREDNICZONE] Istnienie myślnie zapośredniczone polega na tym, że B myśli o A jako o A oddziałującym na to B zmysłowo lub umysłowo (czyli jako o A istniejącym dla B) – co oznacza, że B myśli o A refleksyjnie.

22. [STOPNIE ISTNIENIA MYŚLNEGO ZAPOŚREDNICZONEGO] Istnienie myślnie zapośredniczone pierwszego stopnia polega na tym, że B myśli o A jako o A-oddziałującym-na-B-w-(określonym)-zmysle/umyśle-nie-jako-A-oddziałujące-na-B-w-(tym)-zmysle/umyśle.

Istnienia myślnie zapośredniczone kolejnych stopni polegają na tym, że B myśli o A jako o A-oddziałującym-na-B-w-(określonym)-zmysle/umyśle-jako-A-oddziałujące-na-B-w-(tym)-zmysle/umyśle-jako-A-oddziałujące-na-B-w-(tym)-zmysle/umyśle-itd.

23. [ISTNIENIA PODOBNE] Istnienia $AR_I B$ i $CR_I D$ są na tyle podobne, na ile podobne są w tych istnieniach istniejące (A, C) i istniane (B, D). Z uwagi na to, że w każdej relacji istnienia istniejące i istniane są wzajemnie (każde wobec drugiego) racją i jej następstwem (rozumianym nie jako następstwo w czasie, lecz jako korelat) – czyli wzajemnie się warunkują – podobieństwu istniejących zawsze towarzyszy podobieństwo istnianych.